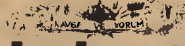

Batın ülkelerin
pruvelerini birleşin!karkerin hemü
velatan vekbin!**İŞÇİNİN SESİ**Tutuklu yoldaşlar!
Siz halkımızın
onurusunuz.Yıl: 8, Sayı: 167-168
24 Ağustos 1981**ÇEK - AL**

SBKP'nin 26. Kongresi*

R. Yürükoğlu**Değerli yoldaşlar!**

Lenin'in partisinin, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin kongreleri dünya komünist hareketi için her zaman birinci derecede önem taşır. 26. Kongre de öyle oldu.

TKP Leninci örgütünün "resmi iyimserliklerle" örülü bir yaşama olanağı yoktur. Türkiye'nin çok çetin bir döneminde, teorisini ve pratiğini geliştirme göreviyle karşı karşıyadır ve bu görevi yerine getirmeye kararlıdır. 26. Kongre'ye de, en başta bu görevi yardımcı olması amacıyla yanaşacağız. Her kişi ya da örgüt, güneşin altındaki yerini asıl olarak öteki kişi ya da örgütlerle olan farklılıkları aracılığıyla belirleyebilir. Dünya komünist hareketi özellikle son 15 yıl içinde çok değişik renkler kazandı. Yüro-komünist partiler, Arnavutluk Emek Partisi, Çin Komünist Partisi, Japonya Komünist Partisi, bizim "resimler"... 26. Kongre'yi değerlendirme, TKP için SBKP'nin başarılarını ve sorunlarını öğrenme kadar, kendi anlayışını geliştirme için de önemlidir. Bu nedenle, Brejnev yoldaşın kongre raporunda söylediği, SBKP'nin yoldaşça eleştirileri her zaman severek kabul ettiği görüşüne sığınarak, daha çok raporun katılmadığımız yönlerine değineceğiz.

Raporda her görüşü ele almayacağız. Değindiğimiz fikirler arasında da katıldığımız var, katılmadığımız var. En önemlilerine değinmeye çalışacağız.

SBKP'nin

uluslararası siyaseti

Raporun birinci ana bölümü, *SBKP'nin Uluslararası Siyaseti*. Bunun da birinci alt bölümü, *Dünya Sosyalist Sisteminin*

Gelişmesi ve Sosyalist Ülkeler Arasında İşbirliği adını taşıyor.

1. Dünya sosyalist sisteminin gelişmesi ve sosyalist ülkeler arasında işbirliği

Bu bölümde, SSCB, ADC, Bulgaristan, Macaristan, Vietnam, Küba, Laos, Moğolistan, Polonya, Romanya, Çekoslovakya "sosyalist topluluk" olarak adlandırılıyor. Yugoslavya, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Çin ve Kamboçya ise sosyalist topluluk dışındaki sosyalist ülkeler olarak ele alınıyor. Arnavutluk'un unutulması dışında, bu olumlu bir tutumdur.

Yine bu bölümde ilginç bir fikir (menşeviklerin bizi çok suçlamaya kalkıştıkları, *Sosyalizm Üstün Gelecektir*'de değindiğimiz), "tek dünya pazarı" fikri var. Açıkça söylenmiyor ama yaşım-da ortaya çıkıyor:

"Gerçekte belirtmek gerekir ki, ülkelerimiz son zamanlarda kuruculuk görevlerini daha karmaşık koşullarda yürütmek durumundadırlar.

"*Dünya ekonomisindeki kötüleşme ve yükselen fiyatlar etkilerini duyuruyor*".

Üçüncü olarak değinmek istediğim, Polonya değerlendirmesidir. Bu değerlendirme de büyük ölçüde *Sosyalizm Üstün Gelecektir*'de öne sürdüğümüz fikirlerle benzeşiyor:

"Emperyalistler ve suç ortakları sosyalist ülkelere karşı sistemli biçimde, düşmanca kampanyalar yürütmektedirler. Bu ülkelerde olup biten herşeyi kötülüyor ve çarpıtıyorlar. Onlar için en önemli şey, insanları sosyalizme karşı çevirmektir.

"Son zamanlardaki olayların defalarca gösterdiği gibi, sınıf karşıtlarımız yenilgilerinden ders çıkarıyorlar. Sosyalist ülkelere karşı eylemleri giderik inceliyor ve hainleşiyor.

"Ve de nerede emperyalistlerin yıkıcı

eylemleri iç siyasetteki yanlışlar ve yanlış hesaplarla birleşiyorsa, orada sosyalizme düşman öğeleri harekete geçiren koşullar doğuyor. Kardeş Polonya'da olan budur. Sosyalizme karşı olanlar, dış güçlerin de desteğini alarak, anarşi yaratmaya, böylece olayları karşı-devrimci bir kanala sürmeye çabalyorlar. Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi'nin son Plenum'unda da belirtildiği gibi, Polonya'da sosyalist devletin temelleri tehlikededir. (...)

"Polonya'daki olaylar, yığınların sesine kulak vermenin, bürokratinin ve voluntarizmin her belirtisine karşı kararlı savaş vermenin, sosyalist demokrasiyi aktif olarak geliştirmenin ve dış ekonomik ilişkilerde iyi düşünülmüş ve gerçekçi bir siyaset izlemenin parti ve onun yönetici rolü açısından ne denli önemli olduğunu bir kez daha gösteriyor" (abç).

Görüldüğü gibi rapor; emperyalist sabotaj iç siyasette hatalar ve yanlış hesaplarla birleşirse, sosyalizme düşman unsurların bereketli biçimde gelişeceği, azacağı bir ortam doğar diyor. Polonya'da, kardeş Polonya'da olan budur, ülke karşı-devrimci bir yola girmiştir diyor. Bu yorumla önemli ölçüde anlaşıyoruz. İşlenen hataları belirlemede anlaşıyor muyuz bilemiyorum ama suçluyu belirlemede anlaşıyoruz. Sorumluluk, suç partindir. Sosyalizm düşmanları ellerindeki her silahla saldırıyor diyerek işin içinden sıyrılınmaz. Sosyalizm düşmanları öyle davranacak. Söylenecek söz yok. Kendimize bakmamız gerekir.

"Polonya olayları göstermiştir ki"! Demek ki, Polonya olayları parti

* Bu yazı bir grup aktiviste verilen seminer notlarıdır. Amacı, Sovyetler Birliği'nin ve SBKP'nin genel bir değerlendirmesini, hatta 26. Kongre'nin genel bir çözümlemesini yapmak değil, 26. Kongre Raporu'nun belli noktalarına değinmektir.

tarafından bunların yapılmadığını gösteriyor. Neler yapılmamış? Partinin yönetici rolü güçlendirilmemiş, bürokrasi ortadan kaldırılmamış, voluntarizm ortadan kaldırılmamış (bu sözcüğe daha sonra döneceğiz, voluntarizm sözcüğünün anlamlı bir yeri vardır), sosyalist demokrasi geliştirilmemiş ve gerçekçi bir dış siyaset izlenmemiş. Bunlar katıldığımız görüşlerdir.

Dördüncü nokta olarak Çin’le ilgili söylenenleri ele alacağız. Rapor, Çin Kültür Devrimi’nden söz ederken şöyle diyor:

“Bugünkü Çin yöneticilerinin kendileri ülkelerinde sözümona kültür devrimi döneminde olanı, ‘en zalim bir feodal-faşist diktatörlük’ olarak niteliyorlar. Bizim bu değerlendirmeye ekleyeceğimiz hiçbir şey yok”.

Bu çirkin bir mantık oyunudur. Önemli olan Çin’deki kliklerin birbiri hakkında ne söylediği değil, ne olduğudur. Birbirinin gırtlığına yapışmış, birbirini iskemleden atmaya çalışanlar herşeyi söylüyorlar. Hele az gelişmiş ülkelerde neler söylüyorlar. Ama Brejnev’in yapması gereken nedir? Kültür Devrimi en barbar, feodal-faşist diktatörlük müdür, rayından saptırılmış, küçük burjuva devrimci bir girişim midir? Herşey olabilir, feodal-faşist diktatörlük olamaz. Haydi oldu diyelim, o zaman Çin nasıl sosyalist ülke olacaktır?

Birinci bölümün dikkate değer dört noktası, bu değindiğimiz fikirlerdir. Gerisi bilinen genel doğrulardır.

2. Yeni özgür ülkelerle ilişkilerin gelişmesi

İkinci alt bölüm, “Yeni Özgür Ülkelerle İlişkilerin Gelişmesi” (bu deyim de yeni çıktı!) adını taşıyor. Raporun geneline egemen olan belirsiz, kesinlikten uzak dil burada iyice yoğunlaşıyor. Dikkatli okunduğunda, “yeni özgür ülkeler” kavramının, “az gelişmiş ülkeler” yerine kullanıldığı anlaşılıyor. Daha sonra gelen bir bölümün “kapitalist devletlerle ilişkiler” adını taşıması da bunu kanıtıyor.

“Yeni özgür ülkeler” kavramı, ekonomik-toplumsal-tarihsel gelişmeyi yansıtmayan, hatta yanlış yansıtan, kullanılması doğru olmayan bir kavramdır.

Yeni özgür ülkeler, aynı belirsizlik içinde genel olarak “kapitalist yolu izleyenler” ve “sosyalist yönelimli ülkeler” diye ikiye ayrılıyor. Sosyalist yönelimli ülkeler (ki Angola, Etyopya, Mozambik, Yemen ve Suriye(!) adları sayılıyor), “sosyalist gelişme yolunu seçen ülkeler” olarak tanımlanıyor. Bu kavram, daha önceleri kullanılan, “kapitalist olmayan gelişme yolu”nun yerini tutuyor.

Yeni özgür ülkelerin geri kalan gurubu da, Cezayir, Gine, İran, Hindistan, Irak, Mısır ve tarafsız ülkelerden oluşuyor. Hindistan yeni özgür ülke! Kavramın tersliği nasıl sırtıyor. Öyle bir “yeni özgür” gurup ki, içinde yeni özgürü de var, ilk özgürü de var, hep özgürü de var. Tabii, bunu da bağımsız devlet olma anlamında kullanıyoruz. Yoksa bu ikinci gurubun hepsi emperyalizmin eksenini içeriyor.

Bu bölümde değineceğimiz son konu Afganistan’dır ve bize ele alınış biçimi son derece çirkindir. Önce söylenenleri okuyalım:

“Emperyalizm Afgan devrimine karşı ilan edilmemiş gerçek bir savaş açtı. Bu aynı zamanda güney sınırlarımızın güvenliğine de doğrudan bir tehdit yarattı. Bu koşullar altında dost bir ülkenin istediği askersel yardımı vermek zorundaydık” (abç).

Görüldüğü gibi, Kızıl Ordu’nun Afganistan’a girişi için aynı ağırlıkta iki neden sayılıyor. Emperyalizmin açtığı ilan edilmemiş savaş ve Sovyet güney sınırının güvenliği. Birincisine katılırız. “Ülkelerin iç işlerine karışmama”, yasağın kurtlar sofrasında ne denli çaresiz bir ilke. Genel olarak “uluslararası hukuk” denilen şey, yaptırım gücü olmayan, güç dengelerine göre değişen bir takım kurallar topluluğu. Bu ilke de onlardan biri.

Ne var ki, ikinci nedene katılmak olanaksızdır. Bu nasıl bir mantık olur? Afganistan’da devrimden önce kimler baştaydı? Öteki Sovyet sınırlarında kimler var? İsveç, Finlandiya, ABD, Japonya, Pakistan, İran, Türkiye. Bunlar Sovyet sınırlarına tehdit değil midir? Türkiye’deki faşist diktatörlük, hem de çok daha can alıcı bir sınıra çok daha büyük bir tehdit değil midir? “Sınır güvenliğine tehdit”in ölçüsü nedir? Böyle bir genellemeyle- dünyanın en saldırgan ülkesi olmak da olanaklıdır.

3. SBKP ve dünya komünist hareketi

Üçüncü alt bölümün adı, “SBKP ve Dünya Komünist Hareketi”. Bu bölümde değineceğimiz birinci fikir, tümüyle katıldığımız ve *Sosyalizm Üstün Gelecektir*’de ve *Anti-Sovyetizm ve İşçinin Sesi* adlı yazıda işlediğimiz görüşlerle üstüste düşen bir fikirdir. Brejnev yoldaşın okuduğu raporda komünist partiler arası ilişkiler için şunlar söyleniyor:

“Komünist partilerinin etkinliği artıkça, karşı karşıya oldukları görevler de giderek daha karmaşık ve çeşitli oluyor. Ve bu kimi zaman sınıf savaşımın somut sorunlarında farklı değerlendirmelere ve yaklaşım farklılıklarına, partiler arasında tartışmalara yol açıyor.

“Bize göre bu tamamen doğaldır. Geçmişte de kimi sorunlarda komünist partileri benzeşmeyen görüşler taşımışlardır. Gerçekler inandırıcı biçimde kanıtlamıştır ki, görüş ayrılıkları olduğu zamanlarda bile, ortak sınıf düşmanına karşı savaşta siyasal işbirliği olanaklı ve zorunludur. Sorunların çözümünde en büyük hakem zaman ve pratiktir. Lenin, birçok ayrılık ‘yok olabilir ve kaçınılmaz olarak yok olacaktır. Bu, gerçekten güçlü düşmana, burjuvaziye karşı ortak savaşımın mantığı sonucunda gerçekleşecektir’ (*Toplu Yapıtlar*, c.30, s.89) dediği zaman kesinlikle haklıydı” (abç).

Bu toparlayıcı, afaroz etmeyici bir tutumdur. Farklı görüşler olabilir, önemli olan ortak düşmana karşı savaşta cepheyi bölmemektir. Yürekte katılıyoruz, hatta bir adım da ilerletiyoruz. Zaman ve pratik, hakemliğini zaten büyük ölçüde göstermiştir ve göstermesi giderek hızlanmaktadır.

İkinci değineceğimiz yön SBKP’nin dünya komünist hareketi içinde kendine yöneltilen eleştirilere karşı tutumudur. Önce raporu okuyalım:

“Ülkemizin gelişmesinin *tekel somut yönlerine ilişkin* eleştirel yargılar bazen bazı komünist partilerince dile getiriliyor. Bizdeki herşeyin ideal olduğunu düşünmek bize yakışmaz. SSCB’de sosyalizm son derece güç koşullarda gerçekleştirildi. Parti bakir topraklarda yolunu açtı. Ve, yolda ne güçlüklerle, eksiklerle karşılaştığını ve hangilerinin hâlâ üstesinden gelinmesi gerektiğini bizden iyi kimse bilemez.

“Yoldaşça, yapıcı eleştiriye dikkatle kulak veriyoruz. Ama *sosyalist gerçekliği çarpıtan* ve bilerek ya da bilmeyerek *emperyalist propagandaya*, sınıf karşıtı-mıza yarayan ‘eleştiri’lere *kategorik* olarak karşıyız” (abç).

Bu yaklaşıma Türkçe’de “sapıyla verip, kaşığıyla geri almak” denir. Eleştiri, yalnızca “ülkenin gelişmesinin bazı *tekel somut yönlerine ilişkin*” olabilecektir. Bu “tekel somut yönlerden” kalkarak yapılabilecek herhangi bir genelleme halinde kabul edilebilir eleştiri içine girmiyor.

Daha önemlisi ve uzlaşmaz olanı, yukarıdaki alıntı kabul edilebilir eleştiriye şöyle bir ölçüt getiriyor: Sosyalist gerçekliği çarpıtma yacak ve emperyalist propagandaya gereç sağla mayacak.

Bir kez, herhangi bir eleştirinin sosyalist gerçekliği çarpıtıp çarpıtmadığının hakemi eleştirinin yöneldiği kişi ya da kurum değil, bilim-uygulama ilişkisidir. Eleştiri yanlış ya da doğru olabilir. Yanlışını gösterir, doğrusunu söylersin. Yanlış eleştiriye kategorik olarak izin vermeme gibi bir tutum ne sosyalist demokrasi, ne demokratik merkezîyetçilikle bağdaşmaz. “Doğru eleştiri yapacaksın”, olur mu böyle şey?

Sonra “emperyalist propagandaya gereç sağlamama” ölçütü en az üstteki

ölçüt kadar anlamsızdır. Haklı-haksız, yanlış-doğru, sosyalist ülkelere yönelen her eleştiri emperyalist propagandaya geçiş sağlar. Emperyalizm orada o iş için duruyor. Öyleyse hiç eleştiri yapılmamasın! Bizce, bu anlayışta en azından mantık hatası vardır. Evet, doğru ya da yanlış, her eleştiri geçiş sağlar ama yanlış eleştirinin bırakacağı iz de o kadar olur. Hatta, doğrusunu gösterince tersine döner. Olmayan birşeyin eleştirisini emperyalizm uzun süre kullanamaz. Emperyalist propagandaya asıl kalıcı geçiş sağlayan, eleştiri ya da o eleştiriyi yapan değil, yaşayan sosyalizmin kendisindeki eksiklikler, aksaklıklardır.

Üçüncü alıntıyı okuyalım:

“ADC’yi ya da Polonya’yı, Macaristan’ı ya da Küba’yı, Moğolistan’ı, ya da Yugoslavya’yı ele alın. Aslında tüm sosyalist ülkeler devrimi kendi yollarından, her ülkede sınıf güçlerinin karşılıklı yer almasının, ulusal farklılıkların ve dış ortamın dayattığı biçimleri kullanarak gerçekleştirdiler.

“Yeni sosyal sisteme silahlı savaşla da, *barışçıl biçimlerle de geçiş oldu*” (abç).

Gördüğümüz gibi, alıntıda ciddi bir çarpıtma vardır. Ama tırnak içinde bir cümle ile gösterilemiyor. Alt alta yazılı iki paragrafın dikkatli okunmasıyla ulaşıyor. Sosyalist ülkelerdeki *devrimleri* tartışıyor, farklı yollardan gerçekleşmiştir diyor. Hemen ardından, *yeni toplumsal sisteme geçiş* kiminde barışçıl, kiminde silahlı yoldan olmuştur diyor. Kimi *devrimler* barışçıl yoldan olmuştur demiyor. Böylece, barışçıl yoldan devrimler oldu demiş olmaktan kurtuluyor. Ama okuyanın kafasında bırakmak istediği izlenim bellidir. Tüm Sovyet kitapları, barışçıl yolun olanakları artmıştır, vardır diye yazıyor. Buna örnek gerek. Örnek yok bu dünyada. O zaman, devrimi silahla, Kızıl Ordu’nun belirleyici katkısıyla da yapsa, eski ezici sınıfın bir iç savaş çıkartamadığı ülkelerde “yeni toplumsal sisteme barışçıl yoldan” geçiliyor! Zor kullanımıyla demokratik devrimi yapıp, kesintisiz devrim sürecinden sosyalizme varılınca, bu “barışçıl yol” oluyor!

Anlaşmadığımız ve çarpıtma olarak değerlendirdiğimiz noktalardan biri buydu.

Şimdi, bu bölümün en canalıcı yanına geliyoruz:

“Bizim partimize göre, komünistler arasında fikir ayrılıkları giderilebilir, yeter ki, tabii, bunlar devrimcilerle reformistler, yaratıcı Marksizm ile dogmatik sekterlik ya da aşırı sol serüvencilik arasında temel ayrılıklar durumuna gelmiş olmasınlar. Bu durumda tabii, Lenin’in yaşam süresi içinde olduğu gibi bugün de uzlaşma olamaz. Ancak komünistler ortak devrimci dava için savaşıyorlarsa, bizce farklı görüşlerin ve

konuların sabırlı yoldaşça tartışması, ortak amaçlarına en büyük hizmettir.

“*Büyük birleştirici ilke*, dünya komünist hareketinin birliğini arttırmada ve saygınlığını yükseltmede güçlü bir etken, komünistlerin emperyalizmin saldırgan siyasetine, bir nükleer felaket tehlikesini içinde barındıran silahlanma yarışına karşı, *barış için ardıcıl savaşımıdır*” (abç).

Böylece, dünya komünist hareketinin *büyük birleştirici ilkesini* öğrenmiş oluyoruz: Komünistler arasındaki fikir ayrılıkları reformistlerle ve aşırı sollarla komünistler arasındaki fikir ayrılıkları durumuna büyümemişse, ortak devrimci amaç için çalışılıyorsa, bu ayrılıkların üstesinden gelenebilir. Ortak devrimci amaç nedir? Barış için savaşımıdır. Barış için savaşım da dünya komünist hareketinin büyük birleştirici ilkesidir.

**“Her parti,
işçilere sistemli olarak
göstermelidir ki,
kapitalizmi
devrimle yıkmadan,
ne uluslararası arabuluculuk
mahkemeleri, ne silah
indirimi için görüşmeler,
ne Birleşmiş Milletler’in
‘demokratik’ yeniden
örgütlenmesi, insanlığı
yeni emperyalist savaşlardan
kurtaramaz”
(Lenin, Toplu Yapıtlar,
İngilizce basım, c.31, s.208).**

İşte bu, ideolojinin siyasete teslimidir. Bu noktaya adım adım gelindi. Önce, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi çerçevesi içinde ideolojik birlik şerhi saklı tutularak, komünist hareket içindeki sağ eğilimlere küçük küçük ödünler verildi. Orada durmadı, çünkü ödünler sağ eğilimi daha da güçlendirmek başka sonuç vermedi. Ardından pekçok parti Marksizmin temel önermelerini ve proletarya enternasyonalizmini reddedince, Avrupa komünist partileri toplantısında bu kavram geri çekildi. Bundan sonra, Avrupa komünist partilerini biraraya getirebilmenin en kolay temeli olarak barış konusu öne çıktı. Bu büyük birleştirici ilkeye böyle gelindi.

Dünya devrimi, sosyalist devrim, proletarya diktatörlüğü, proletarya hegemonyası, enternasyonalizm gibi ko-

nular oportünist partiler tarafından yadsındıkça, barış konusu ortak bölün gibi ortaya çıktığı için, barış da düzgün ele alınamazdı. Halkların en temel istemlerinden olan barış böylece komünist değil, pasifist bir yanaşım ile işlenmeye başlandı. Savaşın emperyalizmle, barışın devrim ve sosyalizmle bağı, bırakın devletlerarası görüşmelerde, komünist partileri toplantılarında, kongrelerinde gösterilmez oldu.

Oysa, en azından komünistler arası platformlarda şöyle konuşmak gerekir:

“İlhak değil tokuşunun olmadığı, kapitalist soyguncular arasında ganimet paylaşmasının olmadığı bir barışın yolu var mıdır? Vardır: Bu yol, dünya kapitalistlerine karşı işçilerin devriminden geçer” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.25, s.55).

Komünist platformlarda böyle bir anlayış gerektiği için, 1921’de kabul edilen *Komintern’e Giriş Koşulları*’nın 6. maddesi bu anlayışı koşul koymuştur.

“Yalnızca yeminli sosyal-yurtseverliği değil, aynı zamanda sosyal-pasifizmin sahteliğini ve ikiyüzlülüğünü de açık etmek, Üçüncü Enternasyonal’e katılmak isteyen her partinin görevidir. Her parti, işçilere sistemli olarak göstermelidir ki, kapitalizmi devrimle yıkmadan, ne uluslararası arabuluculuk mahkemeleri, ne silah indirimi için görüşmeler, ne Birleşmiş Milletler’in ‘demokratik’ yeniden örgütlenmesi, insanlığı yeni emperyalist savaşlardan kurtaramaz” (Lenin, c.31, s.208).

Raporun, “*SBKP ve Dünya Komünist Hareketi*” adlı bölümünde barış konusunu ele alış biçimine katılmadığımız bir yana, doğru bile ele alınsaydı, barış “*dünya komünist hareketinin büyük birleştirici ilkesi*” olamazdı. Barış halkların en temel bir istemidir ve herşey gibi haklı ve kalıcı bir barış da ancak sosyalist devrimlerin zaferiyle sağlanabilir, ve bu partiler *komünist* partileridir. Bu nedenle, dünya komünist hareketinin büyük birleştirici temeli (ilkesi vb.) barış için savaşım değil, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmidir.

4. Kapitalist devletlerle ilişkiler ve saldırgan güçlere karşı çıkış Barış ve işbirliği siyaseti

Bu bölüm, teorik çözümlerinin yer almadığı, silah indirimi, askersel harcamalar, ikili görüşmeler gibi teknik konuların ağırlıkta olduğu bir bölüm.

Türkiye bu bölümde ele alınıyor, ki bu 25. Kongre’nin yapıldığından daha doğru bir değerlendirilirdir. Ayrıca ele alış sırası da Sovyetler Birliği’nin Türkiye’ye verdiği önemi gösteriyor. Türkiye’ye, kapitalist ülkeler arasında şu

sırada değiniliyor: ABD, Fransa, Almanya, İtalya, Finlandiya, Türkiye. Sınır komşusu olmaktan dolayı.

5. Barışı güçlendirmek, detantı derinleştirmek ve silahlanma yarışını durdurmak için

Bu bölümde şöyle bir değerlendirme yapıyor:

“Yoldaşlar, *partimizin ve hükümetimizin dış siyasetinin temel yönü*, her zaman olduğu gibi bugün de silahlanma yarışını durdurmak ve savaş tehlikesini azaltmaktır” (abç).

Tek başına bu alıntı sonuç çıkartmak için doğru olmaz denilebilir. Ancak, komünist hareket bölümünde, kapitalist devletlerle ilişkiler bölümünde ve detant bölümünde tüm söylenenlerle birlikte ele alındığında, barış konusundaki yanlış vurgu çok iyi belirmektedir. Rapor da dünya devrimi kavramının hiç kullanılmamış oluşu, bunun yanında sayfalar dolusu pratik önerilerin varlığı da vurguyu güçlendiriyor: “*Herşey barış için!*”

“Partimizin ve hükümetimizin dış siyasetinin temel yönü” barış için savaşımırdır demek, “herşey barış için” demektir. Komünistler en aktif barış savaşçılarıdır ama herşey de barış için değildir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin ve Sovyet devletinin dış siyasetinin temel yönü, en azından şu sıralarda tek tek ülkelerde devrimler yoluyla ilerleyen dünya devrimine kendi

gücüne orantılı aktif yardım, bununla doğrudan bağlı olarak sosyalist ülkeler topluluğunun güvenliğidir. Barış, bu amaçlara en yakından yardımcı olduğu için ve olduğu sürece vazgeçilmez bir savaşım odağıdır. Barış adına örneğin bir büyük emperyalist ülkede başlayan ve başarı şansı yüksek olan bir devrime açık-aktif destek vermemek olamaz. Ya da diyelim emperyalistler Moskova'yı istesinler! ... Sonra, her savaşa da karşı değiliz. Haklı savaşlara karşı değiliz.

“Son olarak bizim ‘barış programımız’, emperyalist güçlerin ve emperyalist burjuvazinin demokratik bir barış *veremeyeceğini* açıklamalıdır. Böyle bir barış aranmalıdır ve onun için savaşılmalıdır, ama bu *geçmişte*, emperyalist olmayan kapitalizmin gerici ütopyasında ... *değil, gelecekte*, proletaryanın sosyalist devriminde aranmalıdır” (Lenin, c.22, s.167-168).

Brejnev yoldaşın okuduğu raporda gelen barış çağrısına ve önerilerine gönülden katılıyoruz. Barış savaşımının dünyada tuttuğu büyük önemi kavıyor ve benimsiyoruz. Ancak bu öneriler herhangi bir burjuva pasifistinin de kabul edebileceği önerilerdir. Komünist barış programı değildir. Bu da yapılabilir. Örneğin, 1922 yılında Cenevre barış görüşmelerine giden Sovyet delegasyonu için yazdığı direktif taslağında Lenin böyle burjuva pasifist bir program önerilmesini istiyor ve şöyle diyor:

“Bu program burjuva pasifist bir program olmalıdır, ama şu koşulla:

Bizim delegasyon, uygun bir zamanda ve net bir biçimde, burada komünist bir program — ki bizim görüşlerimize uyan tek program odur — (kısaca anlatın) önermediğimizi, çünkü bizle temelden farklı görüşleri olan öteki delegasyonların önüne, ... bazı palyatif ve reformist tipte önlemler koymak istediğimizi dile getirsın. Bazı koşullarda palyatif önlemlerden oluşan bu program, varolan güç durumu hafifletmeye yarayabilir” (Lenin, c.42, s.396-397).

(Burada sözü geçen reformist önlemler, enflasyona karşı önlemler, uluslararası bir altın rezervi kurulması, karşılıklı silah indirimi vb.dir).

Evet bu da yapılabilir. Komünistler burjuva pasifist bir barış programı öneremezler. Ancak bu toplantı, dünya komünist hareketinin öncü partisi, SBKP'nin kongresidir. Lenin, burjuvalarla görüşürken, pasifist bir program önerirken bile komünist barış programını açıklayın derken, kongre raporunda yalnızca o düzeyde durulması doğru değildir.

Lenin'in belirlediği ve bugün de aynı derecede geçerli olan komünist barış programı çok şematize bir biçimde şöyle maddelenebilir:

1. Burjuvazinin, sosyal-şovenistlerin ve sosyal-pasifistlerin demagogilerini sergilemek.

2. İlhaka karşı olmak, ulusların ayrılma hakkı dahil tüm haklarının kabulü için çalışmak.

3. Gerçek demokratik ve kalıcı barışı sosyalist devrimlerde aramak.

(Devam edecek)